

Dosarul nr. 3r-19/22

2-20143947-01-3r-21012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

2 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către avocatul Ion Slisarenco, în interesele recurentei Cibotaru Natalia,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de Cibotaru Natalia împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, Brigada de Poliție cu destinație specială „Fulger”, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva încheierii din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege

c o n s t a t ă:

La data de 16 noiembrie 2020, Cibotaru Natalia a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, Brigada de Poliție cu destinație specială „Fulger”, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Cibotaru Natalia a fost respinsă drept neîntemeiată (f.d. 135).

La data de 29 septembrie 2021 avocatul Slisarenco Ion, în interesele apelantei Cibotaru Natalia, a depus prin intermediul poștei electronice, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă (f.d. 139-141).

Prin încheierea din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Cibotaru Natalia a fost declarată

inadmisibilă, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral (f.d. 153-154).

Ulterior, la data de 23 noiembrie 2021, avocatul Slisarenco Ion în interesele apelantei Cibotaru Natalia, a depus cererea de apel motivată (f.d. 161-169).

Prin încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 6 ianuarie 2022, reprezentantul Nataliei Cibotaru, avocat Slisarenco Ion, a depus, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs împotriva încheierii din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel (f.d. 192, vol. I).

În motivarea recursului, reprezentantul recurentei a indicat că a recepționat hotărârea motivată din 29 septembrie 2021 a instanței de fond la data de 25 octombrie 2021 ora 13.43, fapt confirmat prin mesajul expediat în adresa emailului asistentului judiciar Ana Croitor xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx. și avocatul a calculat cele 30 de zile de la notificare din momentul recepționării mesajului și a trimiterii dovezii că a fost mesajul recepționat, considerînd că simpla expediere nu poate fi considerată drept dată a notificării, atîta timp cît nu există la dosar probă incontestabilă a faptului recepționării sau nerecepționării.

Consideră că motivarea apelului depusă la 23 noiembrie 2021 se încadrează în termenul legal de 30 de zile de la notificarea hotărîrii motivate a instanței de fond, ce urmează a fi calculat din data de 25 octombrie 2021, dată la care avocatul Ion Slisarenco a recepționat mesajul electronic cu hotărîrea motivată a instanței de fond și a confirmat recepționarea acesteia. Din aceste considerente, indică reprezentantul, nici nu a solicitat repunerea în termen de prezentare a motivării apelului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la data de 14 decembrie 2021 și notificată recurentei la data de 29 decembrie 2021 (f.d. 191, vol. I). Reprezentantului recurentei actul de dispoziție recurat i-a fost notificat pe 23 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 190, vol. I).

Reprezentantul recurentei s-a conformat prevederilor legale și, în termen, la data de 6 ianuarie 2022, a depus, la fel prin intermediul poștei electronice, recurs împotriva încheierii din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece, în cererea de recurs, argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, din următoarele considerente.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. (2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din coroborarea art. 191 alin. (1), art. 226 Cod administrativ rezultă inechivoc că, după examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de fond adoptă hotărârea în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a hotărârii instanței de fond căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a hotărârii adoptate are loc în termenul specificat la art. 226 alin. (2) Cod administrativ.

Asta, deoarece motivarea apelului se depune doar după notificarea hotărârii motivate a instanței de fond, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul hotărârii instanței de fond, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în hotărâre.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume:

- în temeiul art. 232 alin. (1) Cod administrativ, de la notificarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – apelul se declară inadmisibil, în special, când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) Cod administrativ, prin urmare, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii curții de apel, ca instanță de fond, sau deciziei instanței de apel.

- iar în temeiul art. 232 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea hotărârii motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Respectiv, notificarea hotărârii instanței de fond participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei. Totodată, instanța supremă accentuează că comunicarea actelor de procedură prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură (a se vedea Stichting Landgoed Steenberg en alții vs Olanda, nr. 19732/17, § 52-53, 16 februarie 2021).

Considerentele invocate supra sunt susținute și de faptul că depunerea apelului sau a motivării acestuia după notificarea hotărârii motivate a instanței de apel, peste termenul de 30 de zile, reglementat la art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ, ar contura o putere discreționară a părții interesate să aleagă momentul curgerii termenului de atac, ceea ce este contrar principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, din actele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Cibotaru Natalia a fost respinsă drept neîntemeiată (f.d. 135).

La data de 29 septembrie 2021 avocatul Slisarenco Ion, în interesele apelantei Cibotaru Natalia, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată, împotriva hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă (f.d. 139-141).

Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 21 octombrie 2021, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Cibotaru Natalia a fost declarată inadmisibilă, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral (f.d. 153-154).

Ulterior, la data de 23 noiembrie 2021, avocatul Slisarenco Ion în interesele apelantei Cibotaru Natalia, a depus cererea de apel motivată (f.d. 161-169).

Prin încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La data de 22 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat în adresa reprezentantului recurentei/apelantei – avocatul Slisarenco Ion, prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică de la care a fost expediată cererea de apel nemotivată (f.d. 137, vol. I), copia hotărârii integrale din 21 octombrie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 155, vol. I).

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice constatate, Colegiul constată că data comunicării hotărârii integrale din 21 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani reprezentantului recurentei se consideră data de 22 octombrie 2021, data expedierii acesteia prin intermediul poștei electronice.

Astfel, începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii integrale a instanței de fond.

În speță, termenul de depunere a apelului motivat împotriva hotărârii din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani se calculează începînd cu data de 23 octombrie 2021, termenul limită fiind data de 22 noiembrie 2021, după cum corect a statuat instanța de apel.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că reprezentantul apelantului Slisarenco Ion a recepționat hotărârea integrală la 22 octombrie 2021.

Astfel, apelanta în conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ urma a depune motivarea apelului până la data de 22 noiembrie 2021, inclusiv.

Însă, distinct acestor circumstanțe, reprezentantul recurentei/apelantei a depus motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău la 23 noiembrie 2021 (f.d. 161, vol. I) și nici nu a solicitat repunerea în termen.

Reieșind din circumstanțele de fapt stabilite și conform normelor de drept menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că instanța de apel just a menționat că hotărârea integrală, conform extrasului din poșta electronică, a fost notificată reprezentantului apelantului Slisarenco Ion la 22 octombrie 2021, acesta urmînd să depună în termen de 30 de zile apelul motivat, și anume, până la data de 22 noiembrie 2021, inclusiv.

La aspectul dat, completul consideră că, de la momentul notificării hotărârii integrale din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, recurentul a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și a depune recurs în interiorul termenului instituit la 232 alin. (2) Cod administrativ.

Colegiul notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixînd un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecînd de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda încredere și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu c. României*, cauza *Marckx c. Belgiei*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei* că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi

ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, Colegiul apreciază ca neviabil argumentul invocat de reprezentantul recurente precum că termenul legal de 30 de zile de la notificarea hotărârii integrale a instanței de fond urmează a fi calculat din data de 25 octombrie 2021, dată la care avocatul Ion Slisarenco a confirmat recepționarea mesajului electronic cu hotărârea motivată a instanței de fond, în mod contrar putându-se contura o putere discreționară a părții interesate să aleagă momentul curgerii termenului de atac.

Actele de dispoziție și acte de procedură ale instanței se consideră comunicate la momentul la care instanța a primit mesaj din partea sistemului folosit că au ajuns la destinatar potrivit datelor furnizate de acesta, adică data arătată pe copia imprimată a confirmării expedierii certificată de către colaboratorul instanței care a făcut transmisiunea. Are așadar relevanță, sub aspectul momentului comunicării, data furnizată de mijlocul de comunicare, încorporată copiei imprimate a confirmării expedierii, și nu cea menționată de către destinatar.

A considera că data comunicării este data confirmării recepționării de către participantul la proces înseamnă a lăsa la aprecierea acestuia determinarea momentului comunicării, soluție greu de acceptat. Or, participantul la proces ar putea „sabota” la nesfârșit procedura de comunicare, invocând un termen excesiv de recepționare, măsurat în luni sau chiar ani, fapt ce ar determina tergiversarea excesivă a examinării cauzei în ordine de apel sau recurs.

În urma celor constatate, Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, cu excepția cazului când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Mai mult, conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de către avocatul Ion Slisarenco, în interesele recurente Cibotaru Natalia, deoarece acesta nu a prezentat cererea de apel motivată în modul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că avocatul Ion Slisarenco, fiind conștient că a depus încă la 30 septembrie 2021 cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile clienței sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de acesta.

Astfel, dat fiind că apelanta/recurenta Cibotaru Natalia nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, instanța de apel corect a declarat inadmisibilă cererea de apel.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate în cererea de recurs indică direct la nerespectarea de către apelantă/recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural, și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de către avocatul Ion Slisarenco, în interesele recurentei Cibotaru Natalia împotriva hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către avocatul Ion Slisarenco, în interesele recurentei Cibotaru Natalia.

Se menține încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de Cibotaru Natalia împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, Brigada de Poliție cu destinație specială „Fulger”, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu